

Sisäministeriö
 Inrikesministeriet

Lausunto

09.01.2019

SM19569

Asiaryhmä

Asianro

erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja

Eduskunta
 Hallintovaliokunta

HE 242/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Esityksen tausta ja tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (jäljempänä *poliisin henkilötietolaki*). Tavoitteena on saattaa poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeellisten henkilötietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö vastaamaan uudistuneen Euroopan unionin tietosuojalainsäädännön ja poliisin muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksia. Lisäksi tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa sääntelyä ja huomioida hallintovaliokunnan mietinnöstä HaVM 26/2013 vp ilmenevät voimassa olevan lain rakennetta ja sisältöä koskevat huomautukset.

Esitys sisältää ehdotukset myös kahdenkymmenenviiden muun lain muuttamiseksi. Lakeihin ehdotetaan pääosin lakiviittauksia koskevia teknisiä muutoksia.

Esityksen suhde tietosuojan yleislainsäädäntöön

Poliisin henkilötietolaki täydentäisi Euroopan unionin yleistä tietosuoja-asetusta sekä 1.1.2019 voimaan tullutta tietosuojalakia (1050/2018) ja lakia henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (1054/2018, *rikosasioiden tietosuojalaki*).

Tietosuoja-asetus, tietosuojalaki ja rikosasioiden tietosuojalaki sisältävät yksityiskohtaiset säännökset muun muassa henkilötietojen käsittelyn yleisistä periaatteista, rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja rekisteröidyn oikeuksista, tietoturvallisuudesta ja henkilötietojen käsittelyn valvonnasta sekä lainvastaisen henkilötietojen käsittelyn seuraamuksista.

Rikosasioiden tietosuojadirektiivi ja rikosasioiden tietosuojalaki

Rikosasioiden tietosuojadirektiivin soveltamisalaan poliisissa kuuluvat rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen sekä näihin liittyvät toimenpiteet yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Tietosuojadirektiivin 8 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säännellään direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa henkilötietojen käsittelyä, on täsmennettävä ainakin käsittelyn tavoitteet, käsiteltävät henkilötiedot ja käsittelyn tarkoitukset.

Rikosasioiden tietosuojadirektiivi on pantu kansallisesti täytäntöön rikosasioiden tietosuojalailla. Lakia on tarkoitus täydentää eri hallinnonalojen erityislainsäädännöllä, jossa tarvittavilta osin säädettäisiin tarkemmin esimerkiksi rekisteröitävistä henkilötiedoista, niiden käyttötarkoituksista, henkilötietojen luovuttamisesta ja tietojen säilytysajoista (HE 31/2018 vp, s. 75). Sääntelyssä olisi kiinnitettävä huomiota siihen, että direktiivissä säädetty minimitaso tietosuojalle ei heikenny.

Tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki

Tietosuoja-asetusta ja sitä täydentävää tietosuojalakia sovelletaan poliisissa lupahallintoon liittyviin tehtäviin sekä sellaisiin poliisille säädettyihin valvonta-tehtäviin, jotka eivät kuulu rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan.

Poliisi käsittelee henkilötietoja näissä tehtävissä lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 kohta mahdollistaa yksityiskohtaisempien säännösten antamisen asetuksen säännösten mukauttamiseksi silloin, kun henkilötietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi (6 artiklan 1 kohdan c alakohta) tai yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (6 artiklan 1 kohdan e alakohta).

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohta edellyttää, että henkilötietojen käsittelyn perustasta säädetään näissä tilanteissa unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Tällainen lainsäädäntö voi sisältää säännöksiä muun muassa käsiteltävien tietojen tyypistä, rekisteröidyistä, tahoista joille ja tarkoituksista joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa, käyttötarkoituksidonnaisuudesta, säilytysajoista sekä käsittelytoimista ja -menettelyistä. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan nojalla voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelystä.

Kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvä henkilötietojen käsittely

Kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvät tehtävät eivät kuulu EU:n oikeuden soveltamisalaan, eivätkä siten myöskään tietosuoja-asetuksen tai tietosuojadirektiivin soveltamisalaan. Näissä tehtävissä käsiteltävien henkilötietojen osalta kyse on kansallisesta ratkaisusta. Rikosasioiden tietosuojalakia sovelletaan sen 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan poliisin suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn, kun tietoja käsitellään sellaisessa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, joka liittyy kansallisen turvallisuuden suojaamiseen. Käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta rikosasioiden tietosuojalain 10 §:n 2 momenttia, 54 §:ää ja 7 lukua.

Esityksen keskeinen sisältö

Voimassa oleva laki perustuu tietojärjestelmäkohtaiseen sääntelyyn. Sääntely on hyvin yksityiskohtaista etenkin tietojärjestelmiin talletettavien tietojen osalta. Sääntelytapa on joustamaton ja säännösten pitäminen ajan tasalla on haastavaa. Laki sisältää myös yleisen tietosuojalainsäädännön kanssa päällekkäistä sääntelyä.

Poliisin perustehtävät ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset eivät ole muuttuneet voimassa olevan poliisin henkilötietolain säätämisen jälkeen. Sen

sijaan toimintaympäristössä ja poliisin toiminnan strategisissa painopisteissä on tapahtunut paljonkin muutoksia. Esimerkkeinä voidaan mainita terrorismin uhan kasvaminen Euroopan laajuisesti, rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden ja pienempien liikkuvien rikollisryhmien lisääntyminen sekä tietoverkkorikollisuuden lisääntyminen. Lakiehdotuksen yhtenä tavoitteena on varmistaa poliisin mahdollisuudet reagoida turvallisuusympäristön muutoksiin oikean ja mahdollisimman reaaliaikaisen tiedon pohjalta ja turvata viran-omaistoiminnan kannalta välttämätön tiedonkulku.

Käsittelytarkoituksiin ja tietoluokkiin perustuva sääntely

Lain rakenne ja sisältö ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Nykyinen valtakunnallisia tietojärjestelmiä ja muita poliisin henkilörekistereitä koskeva sääntely korvattaisiin säännöksillä henkilötietojen käsittelytarkoituksista ja käsiteltävien henkilötietojen sisällöstä. Käsittelytarkoitukset kytkettäisiin poliisin lakisääteisiin tehtäviin.

Laissa säädettäisiin myös henkilöryhmistä, joiden tietoja poliisi saisi käsitellä eri käsittelytarkoituksissa, sekä käsiteltävien henkilötietojen sisällöstä. Voimassa olevasta laista poiketen eri tarkoituksiin käsiteltävistä henkilön perustiedoista ehdotetaan säädettäväksi yhdessä pykälässä (4 §). Perustietojen luettelo olisi muotoiltu voimassa olevaa lakia vastaavasti tyhjettäväksi luetteloksi.

Muiden henkilötietojen osalta esitetään luopumista yksityiskohtaisista tietosisältöluetteloista. Käsiteltävästä tietosisällöstä säädettäisiin edelleen tyhjettävästi, mutta nykyistä joustavammin. Laissa ei siten enää säädettäisi siitä, mitä yksittäisiä henkilötietoja kuhunkin henkilörekisteriin saa tallettaa, vaan tietoluokista, joihin kuuluvia henkilötietoja poliisi saisi käsitellä tehtäviensä suorittamiseksi. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittelylle asetettaisiin yleisen tietosuojalainsäädännön vaatimusten mukaisesti tiukemmat edellytykset.

Tietojen merkityksellisyyden arviointi

Käsittelytarkoituksiin perustuvat säännökset koskisivat poliisin tehtävien suorittamiseksi tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä myös ennen tietojen pidempiaikaista tallettamista poliisin tietojärjestelmiin. Tämä tietojen esikäsittelyvaihe huomioitaisiin tietojen merkityksellisyyden arviointia koskevilla säännöksillä (5 §:n 3 momentti, 7 §:n 6 momentti ja 48 §:n 2 momentti).

Säännösten yhtenä tavoitteena on selventää nykytilaa niiden tilanteiden osalta, joissa poliisin on käsiteltävä henkilötietoja automaattisen tietojenkäsittelyn avulla niiden sisällön ja merkityksellisyyden arvioimiseksi. Merkityksellisyyden arviointia koskeva sääntely toisi henkilötietojen tarpeellisuuden arvioinnin osaksi poliisin henkilötietolain soveltamisalaa. Samalla arvioitaville henkilötiedoille ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukainen kuuden kuukauden enimmäissäilytysaika.

Esimerkiksi poliisilain 4 luvun 2 §:ssä tarkoitetun teknisen valvonnan tietojen osalta säännös selventäisi merkittävästi nykytilannetta, jossa tietojen poistamiselle ei ole säädetty yhdenmukaista määräaikaa. Tältä osin ehdotettujen säännösten voidaan katsoa parantavan rekisteröidyn

yksityisyyden suojaa verrattuna nykytilaan, jossa yleislainsäädännön pohjalta tapahtuvan tietojen tarpeellisuuden arvioinnin kestosta ei säädetä.

Nykytilan selventämisen lisäksi säännökset merkitsisivät myös laajennusta poliisin henkilötietojen käsittelyyn. Voimassa oleva lainsäädäntö ei nimenomaisesti mahdollista tietojen tallettamista poliisin henkilörekisteriin niiden tarpeellisuuden arvioimiseksi. Rekisteriin tallentuisi väistämättä myös tietoja, jotka osoittautuisivat arvioinnin seurauksena poliisin tehtävien kannalta tarpeettomiksi. Poliisin tehtävien kannalta selvästi merkityksettömät henkilötiedot olisi kuitenkin hävitettävä välittömästi.

Merkityksellisuuden arviointia koskevat säännökset eivät antaisi poliisille toimivaltaa henkilötietojen hankkimiseen. Tiedonhankintaan liittyvistä toimivaltuuksista säädetään samoissa säädöksissä kuin poliisin muista toimivaltuuksista.

Henkilötietojen käsittely rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi

Voimassa olevan lain mukainen epäiltyjen tietojärjestelmä ehdotetaan korvattavaksi säännöksillä henkilötietojen käsittelystä rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi (7—8 §). Epäiltyjen tietojärjestelmää koskeva säännös ei nykymuodossaan palvele kokonaisvaltaisesti poliisin ennalta estävää toimintaa, ennakkointia ja systemaattisesti kerätyn ja käsitellyn tiedon hyödyntämistä. Säännöksen perustana on henkilölähtöinen rikostiedustelu, joka edellyttää konkreettista yksittäiseen henkilöön kohdistuvaa rikosepäilyä. Sääntely ei siten tue tarkoituksenmukaisella tavalla esimerkiksi järjestäytyneeseen rikollisuuteen tai rikollisryhmiin kohdistuvaa tehtävilähtöistä rikosanalyysiä.

Rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi voitaisiin käsitellä myös voimassa olevan lain 6 §:ssä tarkoitetuissa tilapäisissä rikosanalyysi- rekistereissä käsiteltäviä henkilötietoja. Voimassa olevat säännökset ohjaavat analyysitoimintaa yksittäisten rikosten tai rikoskokonaisuuksien suuntaan eikä niinkään tietoon rikollisuuden kokonaistilanteesta tai toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Tiedot eivät myöskään ole käytettävissä valtakunnallisesti. Tietojen hajanainen tallentaminen on ongelmallista myös valvonnan kannalta. Henkilötietojen käsittelyn ohjaus ja valvonta sekä tietojen suojaaminen helpottuvat, kun kaikkia rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi käsiteltäviä henkilötietoja käsitellään yhtenäisten valtakunnallisten prosessien mukaisesti.

Säännöksiin ehdotetaan alemmaa käsittelykynnystä siltä osin kuin on kyse varsinaisesti rikolliseen toimintaan liittyvistä henkilöistä. Säännöksillä mahdollistettaisiin laajasti eri tavoin rikolliseen toimintaan kytkeytyvien henkilöiden tietojen käsittely esimerkiksi näiden välisten yhteyksien selvittämiseksi. Rekisterinpitäjän olisi kuitenkin erotettava rikosasioiden tietosuojalain vaatimusten mukaisesti tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan selvästi toisistaan henkilötiedot, jotka koskevat käsiteltävän asian kannalta eri asemassa olevia rekisteröityjä.

Poliisin on tietyissä tilanteissa välttämätöntä käsitellä myös muiden kuin rikostiedustelun ensisijaisten kohdehenkilöiden tietoja. Näiden henkilöiden tietojen käsittelylle asetettaisiin korkeampi kynnys. Rikoksen uhrien, asianomistajina esiintyvien henkilöiden, ilmoittajien ja todistajien tietojen käsittely

voisi olla välttämätöntä esimerkiksi silloin, kun pyritään estämään ennalta jo tapahtuneen rikoksen todistajaan tai asianomistajaan kohdistuva uusi rikos.

Myös havaintotietoja koskeva sääntely siirrettäisiin rikosten ennalta estämistä ja paljastamista koskevien säännösten yhteyteen (7 §:n 5 momentti). Havaintotietojen osalta sääntelyyn ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

Tietojen käsittely muuhun kuin alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen

Esityksessä ehdotetaan täsmennyksiä ja laajennuksia säännöksiin, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyä muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen (13–15 §). Poliisi voisi nykyisestä poiketen käsitellä tietoja esimerkiksi rikosten paljastamiseksi, etsintäkuulutetun tavoittamiseksi, poliisin toiminnan suuntaamiseksi ja syyttömyyttä tukevana selvityksenä sekä analyysitoiminnassa. Poliisi voisi lisäksi käsitellä henkilötietoja myös muiden kuin vankeusuhkaisten rikosten estämiseksi.

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely rajattaisiin tilanteisiin, joissa käsittely olisi 13 §:n 1 ja 2 momentin mukaisten käsittelytarkoitusten kannalta välttämätöntä (14 §:n 1 momentti). Laissa voitaisiin kuitenkin säätää poikkeuksia 1 momentin säännökseen tietosuojalainsäädännön mahdollistamissa puitteissa.

Passilain ja henkilökorttilain mukaisten sormenjälkien käsittelyedellytykset ehdotetaan säilytettäväksi nykyistä vastaavina (14 §:n 2 momentti). Lisäksi biometristen kasvokuvien käyttöä muuhun kuin alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen rajoitettaisiin voimassa olevaa lakia tiukemmin. Kaikkia biometrisia tietoja saisi käyttää vain vastaavissa tilanteissa, joihin sormenjälkien käyttö on jo voimassa olevassa laissa rajoitettu.

Ulkomaalaislain 131 §:n nojalla käsiteltävien sormenjälkitietojen käyttöä rikostorjunnassa laajennettaisiin nykyiseen verrattuna (14 §:n 4 momentti). Sormenjälkien käyttö olisi mahdollista Eurodac-asetuksessa tarkoitettujen terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi. Säännös koskisi sormenjälkien lisäksi myös ulkomaalaislain 131 §:n perusteella käsiteltäviä biometrisia kasvokuvia, joiden käyttöä rajattaisiin siten voimassa olevaa lakia tiukemmin.

Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotus lausuntomenettelystä, jossa keskusrikospoliisi voisi tehdä rikosten ennalta estämiseen ja paljastamiseen liittyvien tietojen perusteella ilmoituksen lupahallinnollisessa päätöksenteossa hyödynnettäväksi (15 §:n 2 momentti). Ehdotetun ilmoitusmenettelyn tavoitteena olisi suojata luvan myöntämiselle tai voimassaololle säädettyjen edellytysten perusteena olevia etuja estämällä järjestäytyneeseen rikolliseen toimintaan osallistuvien tai sellaisesta toiminnasta epäiltyjen laillinen pääsy luvanvaraiseen, yhteiskunnan turvallisuuteen vaikuttavaan tehtävään sekä estää ampuma-aseiden laillinen hankkiminen tilanteissa, joihin liittyy riski vakavista väärinkäytöksistä.

Tiedonsaantioikeudet, tietojen luovuttaminen ja tietojen poistaminen

Poliisin henkilötietolaki sisältäisi nykyistä vastaavasti myös säännöksiä tiedonsaantioikeuksista ja tietojen luovuttamisesta sekä tietojen poistamisesta ja arkistoinnista.

Tiedonsaantioikeuksia koskevat 3 luvun säännökset täsmäntäisivät poliisilain 4 luvussa säädettyjä tiedonsaantioikeuksia tilanteissa, joissa kyse on tietojen saamisesta teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai tietojoukkona. Lain 16 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja Maanmittauslaitoksen huoneistotietojärjestelmästä ja kiinteistötietojärjestelmästä (HE 127/2018 vp). Huoneistotietojärjestelmästä annettu laki (1328/2018) tuli voimaan 1.1.2019. Lisäksi matkustajatietoja koskevaan 15 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus ehdotettuun lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annettavaan lakiin (HE 55/2018 vp).

Poliisin henkilötietolain 4 luvussa säädettäisiin teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tapahtuvasta henkilötietojen luovuttamisesta muille viranomaisille, tietojen luovuttamisesta yleisen tietoverkon välityksellä sekä tietojen luovuttamisesta yksityiselle yhteisölle tai elinkeinonharjoittajalle sähköisen asiointipalvelun kautta. Luku sisältäisi myös yleistä tietosuojalainsäädäntöä täydentäviä säännöksiä tietojen luovuttamisesta ulkomaille. Yksittäisten henkilötietojen luovuttamiseen poliisin henkilörekistereistä sovellettaisiin jatkossakin poliisilain 7 luvun säännöksiä.

Säilytysaikoja koskevista 5 luvun säännöksissä on huomioitu tarve säilyttää asian tiedot riittävän ajan sekä rekisteröidyn että poliisin oikeusturvan takaamiseksi. Luvun säännökset eivät rajoittaisi muualla laissa olevien tietojen poistamista koskevien säännösten soveltamista. Ehdotettuja säilytysaikoja olisi noudatettava, ellei jokin muu säännös edellytä tietojen poistamista jo aiemmin.

Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyn oikeuksista säädetään tietosuojan yleislainsäädännössä. Poliisin henkilötietolain 6 luku sisältäisi tarvittavat täydentävät säännökset rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta ja rekisteröidyn oikeuksien rajoituksesta.

Rikosasioiden tietosuojalaissa säädetään rekisteröidyn tarkastusoikeuden rajoittamisesta yksittäistapauksissa. Poliisin henkilötietolaissa säädettäisiin tämän lisäksi poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä poikkeuksista rikosasioiden tietosuojalain mukaiseen rekisteröidyn tarkastusoikeuteen. Rajoitukset liittyisivät toisaalta rikosten ennalta estämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen ja toisaalta kansallisen turvallisuuden varmistamiseen. Rajoitukset vastaisivat pääosin voimassa olevaa lakia, mutta ne muotoiltaisiin osittain uudelleen 2 lukuun esitettyjen muutosten huomioimiseksi ja säännösten yhdenmukaistamiseksi julkisuuslain ja poliisilain salassapitosäätelyn kanssa. Rekisteröity voisi aina käyttää oikeuksiaan tietosuoja-valtuutetun välityksellä.

Tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan kuuluvassa henkilötietojen käsittelyssä rekisteröidyn tarkastusoikeuden rajoittamiseen sovellettaisiin tietosuojalain säätelyä. Poliisin henkilötietolaissa rajoitettaisiin kuitenkin rekisteröidylle tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla kuuluvaa oikeutta rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rajoitus perustuisi tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa jäsenvaltioille mahdollistettuun liikkumavaraan. Henkilötietojen käsittelyn rajoittaminen 18 artiklan nojalla esitetyn vaatimuksen perusteella voisi

vaarantaa poliisin tehtävissä tarpeellisten henkilötietojen saatavuuden ja aiheuttaa merkittävän riskin poliisin lakisääteisten tehtävien suorittamiselle.

Suojelupoliisin henkilötietojen käsittely

Suojelupoliisin henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin lain 7 lukua. Säännösten kokoaminen erilliseen lukuun tekisi mahdolliseksi erotella selkeästi suojelupoliisin rekisterinpitoon kuuluvat tiedot, joiden käsittelystä säädetäisiin 7 luvussa, sekä Poliisihallituksen rekisterinpitoon kuuluvat tiedot, joiden käsittelystä säädetäisiin 1—6 ja 8 luvussa.

Lakiehdotuksessa on huomioitu myös suojelupoliisin nykyinen asema sisäministeriön alaisena valtakunnallisena poliisiyksikkönä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi henkilötietojen luovuttamisesta suojelupoliisin ja muiden poliisiyksiköiden välillä. Poliisihallituksen rekisterinpitoon kuuluvien henkilötietojen luovuttamisesta suojelupoliisille säädettäisiin lain 4 luvussa ja suojelupoliisin tietojen luovuttamisesta muille poliisiyksiköille lain 7 luvussa. Suojelupoliisia koskevassa 7 luvussa säädettäisiin lisäksi suojelupoliisin tiedonsaantioikeuksista myös Poliisihallituksen rekisterinpidossa olevien henkilötietojen osalta. Lain 3 luvussa ja 7 luvussa huomioitaisiin myös suojelupoliisin mahdollisuus luovuttaa henkilötietoja poliisin henkilörekistereihin suoraan käyttäen tallettamalla tai tietojoukkona.

Suojelupoliisin henkilötietojen käsittelyä koskevassa sääntelyssä on huomioitu myös siviili- ja sotilastiedustelulainsäädäntöehdotukset (HE 202/2017 vp ja HE 203/2017 vp). Suojelupoliisille ja Puolustusvoimille ehdotetut uudet tiedustelutoimivaltuudet on sovitettu yhteen ja tästä syystä myös suojelupoliisin ja sotilastiedustelun henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn tulisi olla perusteiltaan mahdollisimman yhdenmukaista. Tästä syystä suojelupoliisin henkilötietojen käsittelystä esitetty vastaa pääosin sitä, mitä sotilastiedustelulle on ehdotettu hallituksen esityksessä laiksi laissa henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa (HE 13/2018 vp), mukaan lukien vastaava säännös henkilötietojen käsittelystä niiden merkityksellisyyden arvioimiseksi (48 §:n 2 momentti).

Siviilitiedustelulainsäädännön voimaantullessa suojelupoliisilta on tarkoitus poistaa esitutkintatoimivaltuudet. Tämä tulisi huomioida myös poliisin henkilötietolain 48 §:ssä, jossa säädettäisiin suojelupoliisin henkilötietojen käsittelytarkoituksista. Muilta osin esityksessä on otettu huomioon siviilitiedustelulainsäädännön vaikutukset suojelupoliisin henkilötietojen käsittelyyn. Sisäministeriö on 13.12.2018 toimittanut hallintovaliokunnalle yhteistyössä oikeusministeriön kanssa valmistellun kirjallisen asiantuntijalausunnon esitysten HE 202/2017 vp ja HE 242/2018 vp yhteensovittamisesta.

Hallituksen esitys laiksi lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys laiksi lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 55/2018 vp). Kyseisen esityksen 1. lakiehdotuksen 2 § sisältää viittauksen voimassa olevaan poliisin henkilötietolakiin (761/2003). Viittaus olisi korjattava koskemaan ehdotettua uutta poliisin henkilötietolakia.

Lisäksi esityksen 1. lakiehdotuksen 7 §:n 3 momentin 1—3 kohdissa viitataan voimassa olevan poliisin henkilötietolain mukaisiin poliisin tietojärjestelmiin ja henkilökistereihin. Nämä viittaukset olisi esitysten yhteensovittamiseksi korvattava viittauksilla uuden poliisin henkilötietolain 3 §:ssä tarkoitettuun Schengenin tietojärjestelmään sekä soveltuviin 2 luvun käsittelytarkoituksia koskeviin säännöksiin.